

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. JUDr. Alenou Strnadovou, advokátkou, se sídlem v Liberci, Tovaryšský vrch 1353/1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 10. 2004, č. j. 59 Az 93/2004 – 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 17. 4. 2004, č. j. OAM-1498/VL-20-12-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel blanketní žalobu, která byla vypsána v jiném než českém jazyce (pravděpodobně v jazyce ukrajinském, či ruském – pozn. Nejvyššího správního soudu).

Krajský soud v Ostravě stěžovatel následně usnesením č. j. 59 Az 93/2004 – 6, ze dne 11. 5. 2004 stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení usnesení předložil překlad svého podání do českého jazyka a uvedl žalobní body.

Ve stanovené lhůtě zaslal stěžovatel soudu podání sepsané v českém jazyce, ze kterého zejména vyplynulo, že v zemi původu je on a jeho rodina sledován kriminální skupinou, která mu vyhrožuje a nedává mu šanci žít normální, spořádaný život. V dalším odkázal na první a druhý pohovor v řízení před správním orgánem a požádal soud o zaujetí závěru, nakolik není možný jeho návrat do země původu. Stejně tak požádal o prodloužení azylu v České republice.

V následném rozsudku dospěl Krajský soud v Ostravě obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl bylo pronásledování, avšak ze strany soukromých osob, přičemž se stěžovatel se svými problémy neobrátil na domovské orgány. Z hlediska takto uváděných důvodů žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Stejně tak Krajský soud v Ostravě neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti označenému rozsudku podal stěžovatel prostřednictvím svého právního zástupce stručnou kasační stížnost, opírající se o důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti toliko uvedl, že v řízení před krajským soudem byla porušena jeho základní práva, a to z důvodu, že výzva podle § 51 s. ř. s. nebyla doručena v překladu do mateřského jazyka, čímž došlo k porušení § 36 s. ř. s. a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Rozhodnutí soudu je tak podle stěžovatele nepřezkoumatelné z důvodu vady řízení, která mohla mít za následkem nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení shora označeného rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný poskytl na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že napadané rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody. Rozhodnutí ve věci ponechal na soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec

má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle citovaného písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Dále je třeba se vyjádřit k zákonným ustanovením, jejichž porušení stěžovatel namítal. Ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. *stanoví, že účastníci mají v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.*

Z ustanovení § 51 s. ř. s. přitom plyne, že *soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.*

Nejvyšší správní soud dále věci uvádí, že dovolává-li se stěžovatel toho, že nerozuměl výzvě soudu ve smyslu § 51 s. ř. s., dovolává se vlastně toho, že mu tato výzva nebyla přeložena do jazyka, jemuž rozumí, tedy, že v posuzované věci nebyl soudem přibrán tlumočník. Soudní řád správní (s. ř. s.), neobsahuje konkrétní ustanovení o právu jednat před soudem ve své mateřštině. Se zřetelem k ustanovení § 64 s. ř. s. (podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu), bylo třeba postupovat v posuzované věci podle ustanovení § 18 odst. 2 o. s. ř. věty první, podle něhož účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Z citovaného ustanovení tedy vyplývá, že k tomu, aby soud ustanovil tlumočníka, nestačí pouze zjištění, že jde o účastníka, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, ale současně musí být splněna i další podmínka, tedy to, že musí vyjít tato potřeba v řízení najevo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud přitom zjistil, že stěžovatel podal dne 23. 4. 2004 u Krajského soudu v Ostravě proti napadanému rozhodnutí žalovaného správního orgánu blanketní žalobu, která byla vypsána v jiném než českém jazyce

(pravděpodobně v jazyce ukrajinském, či ruském – pozn. Nejvyššího správního soudu). Krajský soud v Ostravě stěžovatele následně usnesením č. j. 59 Az 93/2004 – 6, ze dne 11. 5. 2004, vyzval, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení tohoto usnesení předložil překlad svého podání do českého jazyka a uvedl žalobní body. Ve stanovené lhůtě zaslal stěžovatel soudu podání sepsané v českém jazyce, ze kterého zejména vyplynulo, že v zemi původu je on a jeho rodina sledován kriminální skupinou, která mu vyhrožuje a nedává mu šanci žít normální, spořádaný život. Odkázal na první a druhý pohovor a požádal soud o zaujetí závěru, nakolik není možný jeho návrat do země původu. Stejně tak požádal o prodloužení azylu v České republice.Stejně tak ze spisu pro Nejvyšší správní soud vyplynulo, že ve lhůtě pro podání kasační stížnosti si stěžovatel dokázal zajistit advokáta, jehož prostřednictvím podal kasační stížnost.

V posuzované věci tak má Nejvyšší správní soud za to, že potřeba ustanovit stěžovateli tlumočníka v řízení před Krajským soudem v Ostravě najevo nevyšla.

Zásada rovnosti účastníků, formulovaná v ustanovení § 18 o. s. ř. je projevem ústavního principu rovnosti účastníků, vyjádřeného v čl. 96 odst. 1 Ústavy a v čl. 37 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod.

Za situace, kdy stěžovatel o ustanovení tlumočníka nepožádal, a z obsahu spisu nevyplývá jediná okolnost, nasvědčující tomu, že stěžovatel má problémy s komunikací v českém jazyce, příp. se zajištěním takové komunikace, nelze dovodit, že by v průběhu řízení před krajským soudem vyšla najevo potřeba ustanovit tlumočníka. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem tohoto případu, nelze postup krajského soudu, který zaslal stěžovateli výzvu ve smyslu § 51 v českém jazyce, považovat za vadu, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nutno totiž konstatovat, že podmínky pro postup krajského soudu podle § 51 s. ř. s., tedy rozhodovat bez nařízení jednání, byly splněny, neboť jak žalovaný, tak i žalobce byli soudem poučeni o možném postupu podle tohoto ustanovení. Žalovaný podáním ze dne 6. 8. 2004 sdělil soudu, že souhlasí se záměrem soudu projednat věc bez nařízení jednání, a stěžovatel, který toto poučení obdržel dne 26. 8. 2004, se k postupu ve smyslu § 51 s. ř. s. nevyjádřil, a lze tedy dovodit, že ve lhůtě soudem stanovené nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci.

Za této situace tak nelze dovodit, že byla narušena zásada rovnosti účastníků, a že soud zatížil jak napadený rozsudek, tak i řízení mu předcházející takovou vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nelze se rovněž ztotožnit s názorem stěžovatele, který tvrdí, že byl porušen čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Ač není Nejvyšší správní soud k přezkoumávání souladu s Listinou základních práv a svobod primárně předurčen, přezkoumal i tuto námitku avšak neshledal, že by došlo k jeho porušení. O porušení uvedeného článku by se jednalo toliko tehdy, pokud by stěžovatel požádal o ustanovení advokáta (toto ustanovení Listiny hovoří o právu na právní pomoc v řízení před soudy a jinými orgány veřejné moci), a jeho žádost by mu byla bezdůvodně odmítnuta. Tak tomu však v projednávané věci nebylo.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal pochybení v postupu správního orgánu ani krajského soudu, kasační stížnost považuje na nedůvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu